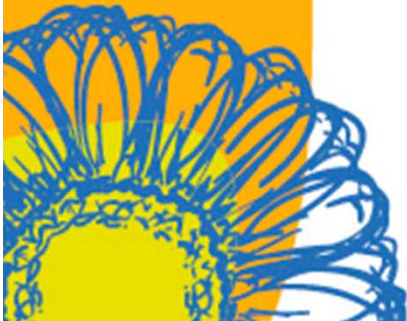

Thema 3

Bouw en functie

Les 8: Het verteringsstelsel

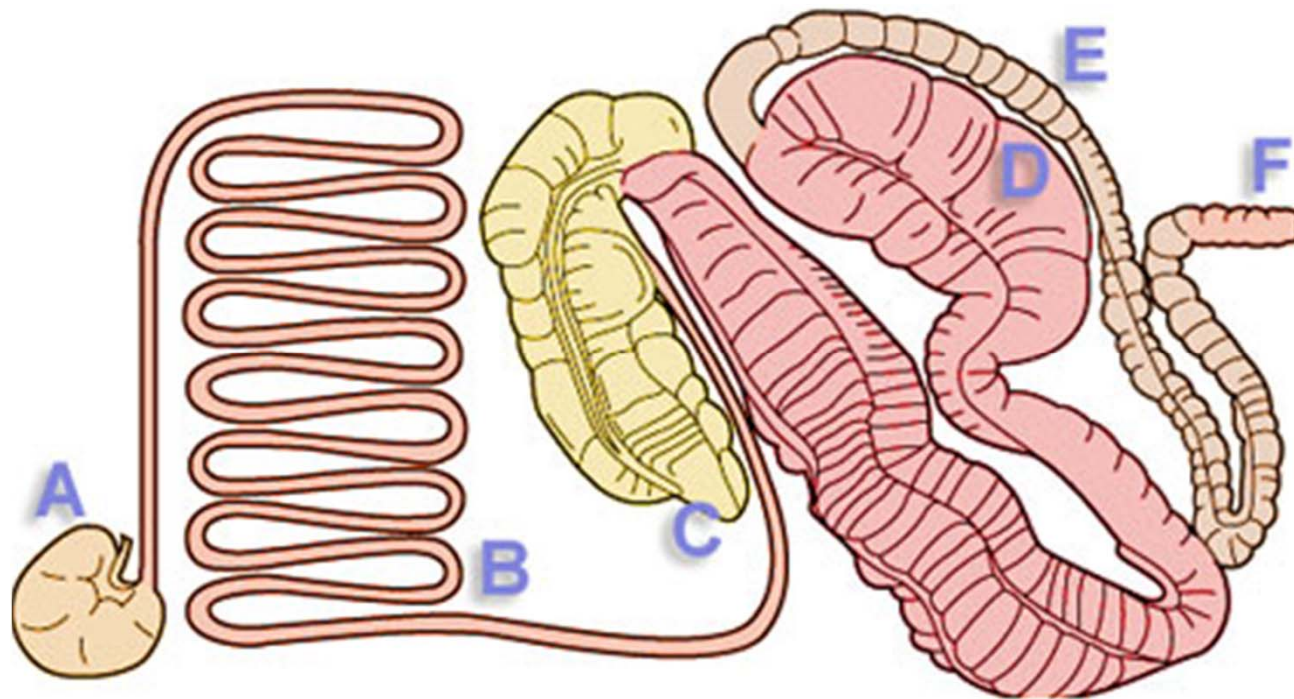
Doelen

Aan het einde van de les kun je...

- verschillende onderdelen van het verteringsstelsel benoemen
- verschillende onderdelen van het verteringsstelsel aanwijzen
- de functie van verschillende onderdelen van het verteringsstelsel beschrijven
- de functie van speeksel in het verteringsstelsel beschrijven
- verschillende aandoeningen aan het verteringsstelsel benoemen en beschrijven

Oriëntatie

Herhaling functie

Mond

Blinde darm

Slokdarm

Dikke darm

Maag

Endeldarm

Dunne darm

Rectum

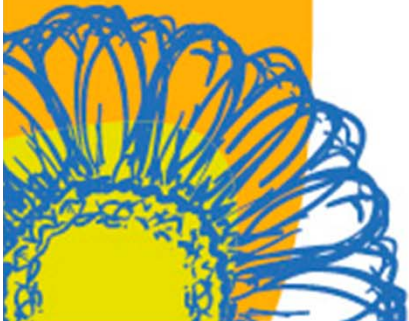

Koliek

= **PIJN** in de buikholte

Is geen diagnose !!

Oorzaak meestal in het verteringsstelsel

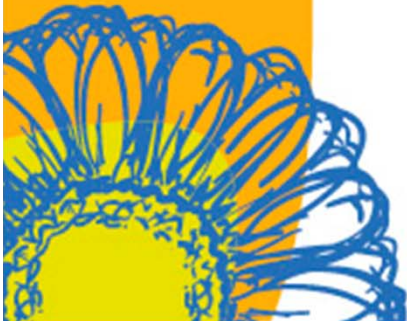

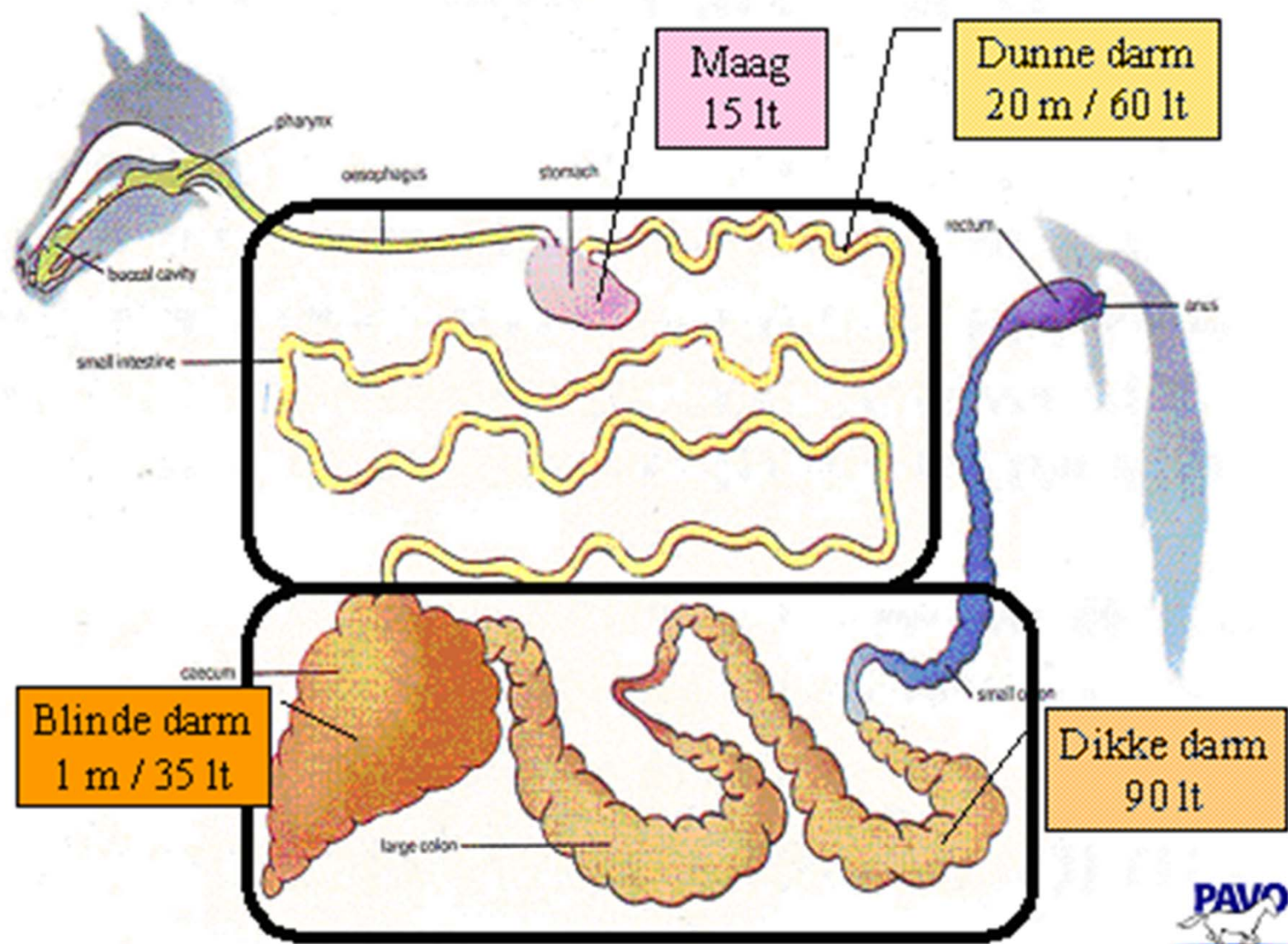
Koliek

‘Paard is vatbaar voor koliek’

Redenen:

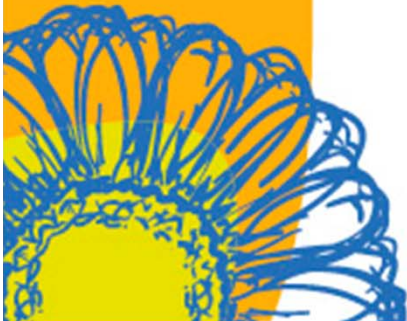
- Voeding en voedingspatroon
- Beweging
- Anatomie maag-darmkanaal*

Oorzaken pijn

- Krampen spieren in de darmwand
- Uitrekken darmwand
- Ontstekingen
- Combinaties

Koliekverschijnselen

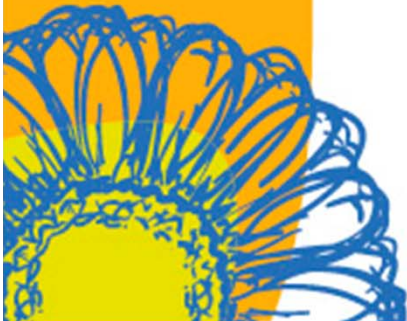
Soorten koliek

- Krampkoliek **meest voorkomend**
- Verstopping koliek 2^e plaats (30%)
- Gaskoliek **(150 L gas per dag)**
- Zandkoliek
- Ligging veranderingen

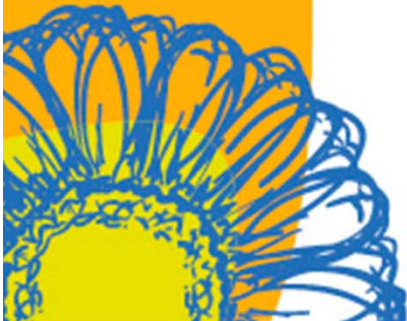
Krampkoliek

- Krampachtig samentrekken van spieren in de darmwand
- Dunne en dikke darm
- Vaak mildere vorm

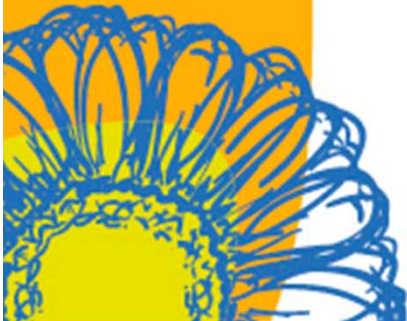
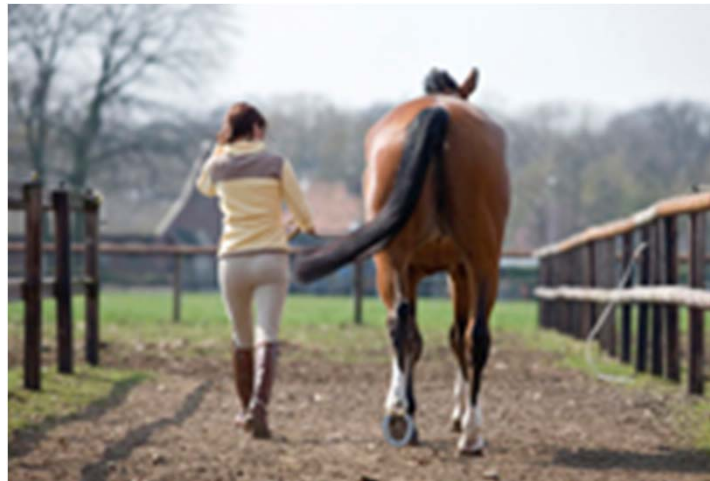
Oorzaken krampkoliek (niv.3+4)

- Abrupte voerwisselingen
- Sterke afkoeling door bijv. regen of kou
- Snel drinken van koud water/ eten van bevroren voer
- Worminfecties
- Stress

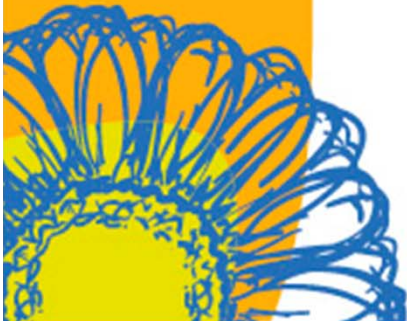
Wat te doen?

- Stappen
- Voer wegnemen
- Injectie in bloed (Novalgin[®], Buscopan[®])

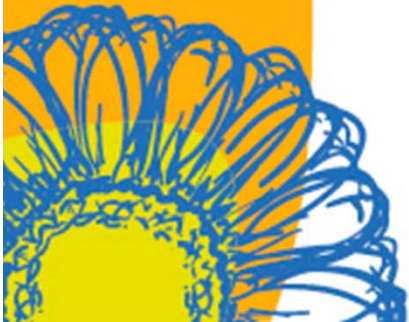
Gaskoliek

- Gasophopingen geven een uitrekken van de darmwand
- Vaak dikke darm/blinde darm
- Milde tot matige koliek

Oorzaken gaskoliek (niv. 4)

- Hoge gasproductie (jong gras, bedorven voedsel)
- Luchtzuigen
- Bij verstoppingen etc.
- Bij weinig beweging

Wat te doen?

- Stappen
- Vasten
- Injectie bloedbaan
- Laxeren (paraffine)

Verstoppingskoliek

- Ophoping voedsel (vaak ruwvoer/stro of zand)
- Vastlopen in de nauwere darmdelen
- Passage verhinderd
- Verdere indroging voedselmassa, wordt harder

Verstopplingskoliek (niv 3 & 4)

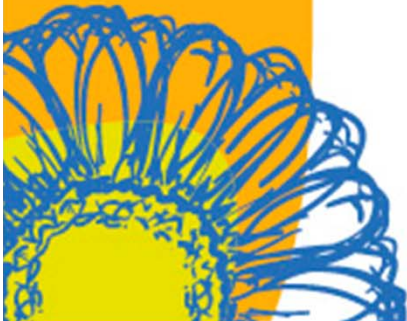
1 fase:

in begin als voedsel begint op te hopen milde vorm van koliek

2e fase:

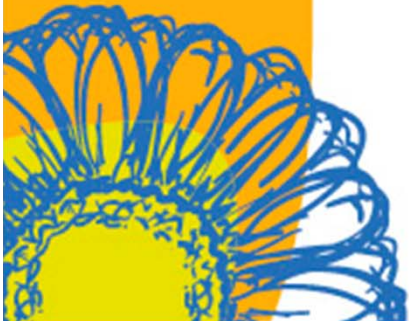
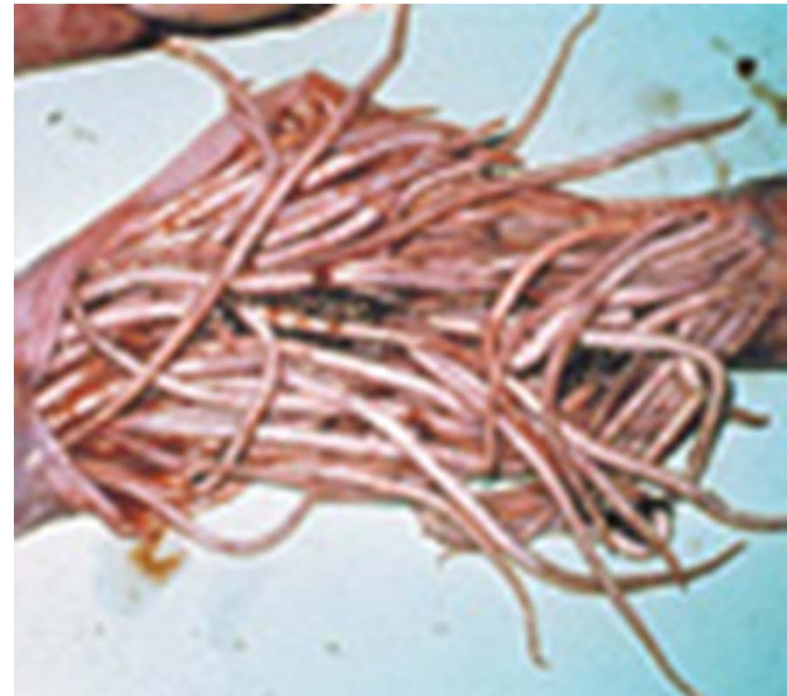
darmen gaan vollopen
vóór verstopping ophoping gas + voedsel
verergering verschijnselen
geen mest meer, uitdroging

Risico op maagoverlading

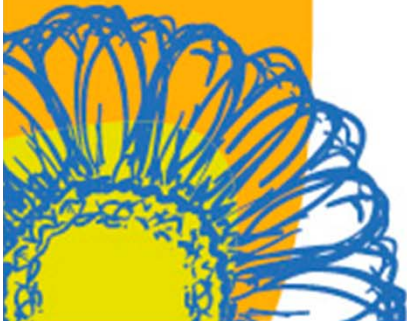
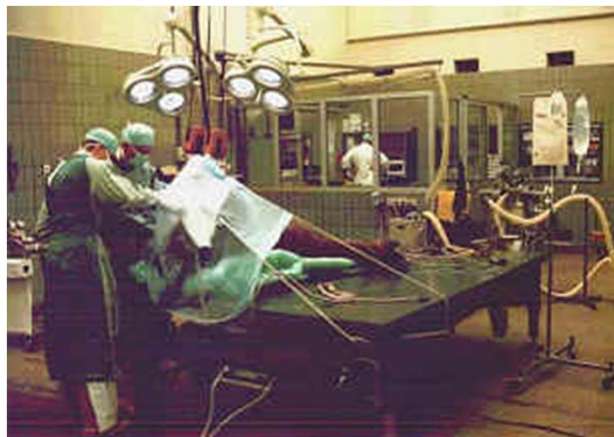
Oorzaken verstoppingskoliek (niv. 4)

- Stro
- Gebitsproblemen
- Schrale weide
- Spoelworminfectie

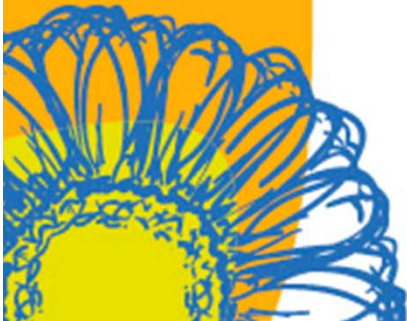
Wat te doen?

- Stappen en voer weg
- Laxeren!
- Injectie bloedbaan
- Maagoverlading >> maag sonderen
- Operatief

Zandkoliek

- M.n. bij pony's
- Op schrale weide winter/voorjaar
- Eten van wortelen, bieten met zand.
- Vaak in combinatie met diarree
- Vermageren

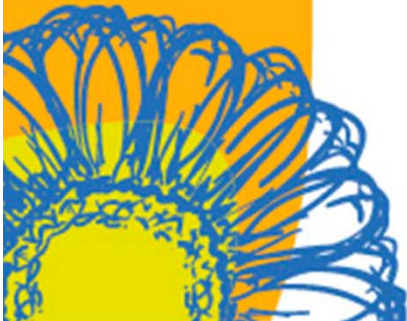
Wat te doen?

- Laxeren
- Opname zand voorkomen
- (Operatie)

Speeksel

- Geproduceerd in de speekselklieren
- Komt alleen vrij tijdens het kauwen
- Bevat een stof om maagzuur te neutraliseren

Maagzweren

Maagzweer:

- Aantasting bovenste deel van de maag
- Te beperkte productie van speeksel door krachtvoer
- 50 – 80 % van de paarden
- Continue aanmaak van maagzuur

Symptomen:

- Geïrriteerd paard
- Verminderde eetlust
- Slecht conditie
- Laag ijzergehalte door bloedverlies

Voerbeleid:

- Kleine porties over de dag verdeeld
- Onbeperkt ruwvoer
- En dagelijks beweging

Terugblik op doelen / Evaluatie les

Zijn de doelen behaald? Kun je...

- De verschillende onderdelen van het verteringsstelsel benoemen?
- De verschillende onderdelen van het verteringsstelsel aanwijzen?
- de functie van verschillende onderdelen van het verteringsstelsel beschrijven?
- de functie van speeksel in het verteringsstelsel uitleggen?
- verschillende aandoeningen aan het verteringsstelsel benoemen en beschrijven?

Bronnenlijst

- Drs. Den Hartog, P. et al. (2006). *EHBO-Paard*. KNHS Ermelo.
- <http://www.voervergelijk.nl/informatie/123/spijsvertssstelsel#sthash.8erGBHLg.dpuf>
- <http://www.rwdh.nl/paarden-voedingsfeiten>

